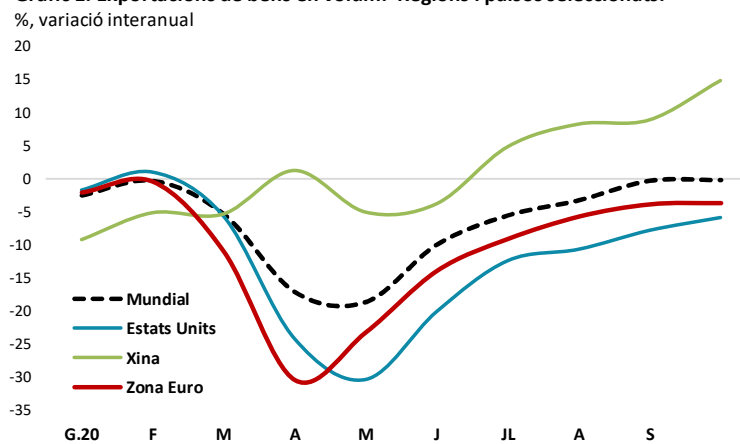

EXPORTACIONS I COVID-19: FORTA CAIGUDA, MILLORS PERSPECTIVES

- Les exportacions mundials es recuperen ràpidament per l'efecte positiu de la Xina.
- Les exportacions catalanes del sector agroalimentari i de la indústria químic-farmacèutica esmoreixen l'impacte de la pandèmia.
- Al xoc negatiu de la Covid-19 se li suma l'impacte del *Brexit*, fet que ha agreujat la caiguda de les exportacions catalanes al Regne Unit (-28,5% acumulat fins a l'octubre).
- El nombre d'empreses exportadores regulars catalanes disminueix només un 2,3% interanual fins a les 7.324 empreses, demostrant la gran resiliència del teixit empresarial català.
- Les expectatives empresarials sobre la facturació a l'estranger es recuperen progressivament excepte en el cas de les microempreses, que segueixen sent molt pessimistes.

El comerç internacional de béns va patir una sotragada important a causa de l'expansió del virus a l'abril i maig, però a l'octubre ja pràcticament havia recuperat el nivell preandèmia. De fet, les exportacions mundials en volum a l'octubre eren només un 0,2% inferiors a les del mateix mes de l'any 2019, i un 2,2% superiors a les de gener de 2020. Aquesta millora progressiva dels darrers mesos es deu sobretot a la intensa recuperació de les exportacions xineses (que creixen un 14,8% interanual a l'octubre). Per contra, als Estats Units les exportacions cauen encara un 5,8% a l'octubre, més del que ho fan al conjunt de la zona euro on el descens és del 3,7%, si bé aquest darrer mes s'observa una frenada en el ritme de recuperació (Gràfic 1).

Gràfic 1. Exportacions de béns en volum. Regions i països seleccionats.

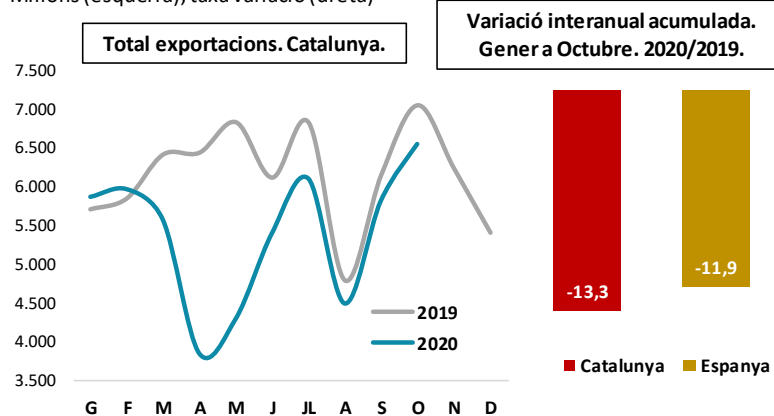
Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis.
Nota: Dades corregides per efectes d'estacionalitat.

En aquest context, les exportacions catalanes de béns (en valor) acumulen un descens fins a l'octubre de 2020 del 13,3%, si bé la tendència és de recuperació a partir del mes de juny (Gràfic 2). Els mesos posteriors a la declaració de l'estat d'alarma del març concentren el gruix del descens de les exportacions, amb caigudes interanuals del 40,3% i 37,2% en els mesos d'abril i maig, respectivament. Un cop superada la primera onada de la Covid-19, les exportacions han anat moderant la caiguda, fins a registrar un descens interanual del 7,1% a l'octubre (tot i que empitjora lleugerament respecte al -5,5% de setembre). Cal assenyalar que aquesta variació és nominal, per tant, no és directament comparable amb les variacions en volum que s'han analitzat en el cas del comerç internacional i que no tenen en compte l'efecte de la caiguda dels preus.

L'evolució de les exportacions a Catalunya durant el 2020 està sent una mica més negativa que al conjunt de l'economia espanyola, que registra una contracció acumulada fins a l'octubre de l'11,9%. La disminució més continguda de les exportacions espanyoles en relació amb Catalunya s'explica majoritàriament pel major pes de la indústria automobilística a l'economia catalana, atès que la contracció de les exportacions ha estat molt més pronunciada en aquest sector.

Gràfic 2. Exportacions de béns. Catalunya i Espanya.

Milions (esquerra), taxa variació (dreta)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de Datacomex.

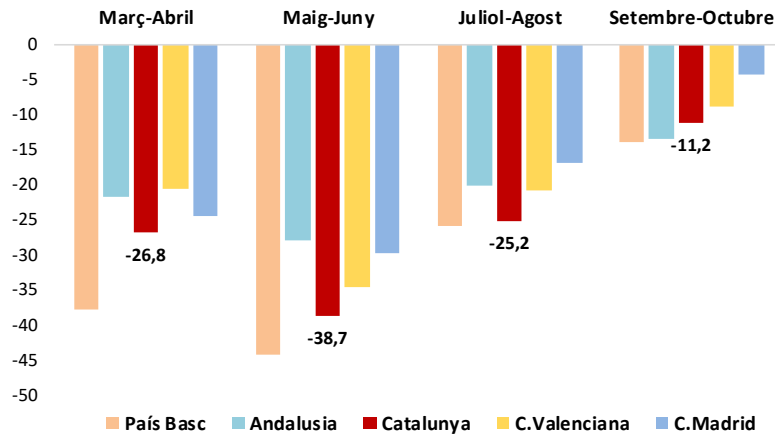
Nota: Les dades de 2019 i 2020 són provisionals. Exportacions a preus corrents.

Entre les cinc comunitats autònomes més exportadores de l'Estat (concentraven el 67% del total el 2019), Catalunya és la tercera regió on les exportacions de béns han caigut amb més intensitat (Gràfic 3). Aquest impacte diferenciat per regions s'explica, en part, per la composició sectorial del comerç amb l'exterior. Així, la forta contracció de les exportacions en el sector de l'automòbil ha tingut un major impacte a Catalunya, València i País Basc, atès que el pes d'aquest sobre el total d'exportacions a cada regió representava el 13,3%, 22,4% i el 17,2% el 2019, respectivament. En canvi, el pes del sector a la Comunitat de Madrid (6,1%) i Andalusia (1%) és molt inferior. Tot i això, l'impacte moderat de la pandèmia sobre la indústria farmacèutica (el 27% de les exportacions catalanes el 2019 van ser de productes químics) ha contribuït a suavitzar la caiguda de les exportacions a Catalunya en comparació amb altres comunitats autònomes¹. Finalment, la contribució significativa dels béns agroalimentaris sobre el total d'exportacions catalanes (14% el 2019), així com la bona resposta del sector a la pandèmia (amb un creixement acumulat de les exportacions fins a l'octubre del 6,7%), també ha ajudat a esmorteir parcialment la contracció del total d'exportacions catalanes el 2020.

¹ El pes de les exportacions de productes químics sobre el total el 2019 va ser del 21,7% a Madrid, el 13,6% a València, el 7,7% a Andalusia i el 4,1% al País Basc.

Gràfic 3. Exportacions de béns. Catalunya i CCAA seleccionades. 2020.

% variació interanual bimensual

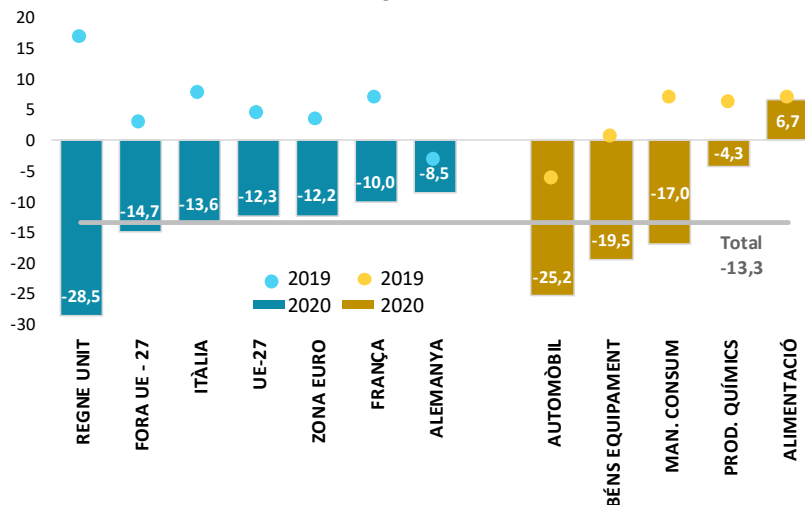
Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de Datacomex.

Nota: Les dades de 2019 i 2020 són provisionals. Exportacions a preus corrents.

La caiguda de les exportacions catalanes de béns per la Covid-19 ha estat molt pronunciada i generalitzada per àrees geogràfiques, tot i que destaca el descens al Regne Unit del 28,5% acumulat fins a l'octubre (Gràfic 4). Aquesta contracció especialment abrupta de les exportacions al Regne Unit s'explica, més enllà del propi impacte de la Covid-19, perquè l'any 2019 una part de les empreses britàniques van decidir augmentar substancialment l'estoc de determinats productes catalans anticipant-se a la incertesa econòmica durant el 2020 arrel de les negociacions del *Brexit*. Concretament, les exportacions catalanes de materials de transport i d'equipament d'oficina i telecomunicacions al Regne Unit van créixer el 2019 un 70,8% i un 37,6%, respectivament. Addicionalment, la forta caiguda de matriculacions de vehicles a causa de la pandèmia també ha afectat especialment les relacions comercials entre ambdues regions, atès que el Regne Unit és un mercat molt rellevant per al sector de l'automòbil català. Deixant de banda el cas específic del Regne Unit, la caiguda de les exportacions entre els principals socis europeus ha estat relativament homogènia fins a l'octubre, dins la forquilla del -10% en el cas de França i fins al -13,6% a Itàlia.

Gràfic 4. Exportacions de béns. Catalunya. 2020.

% variació interanual acumulada entre gener - octubre

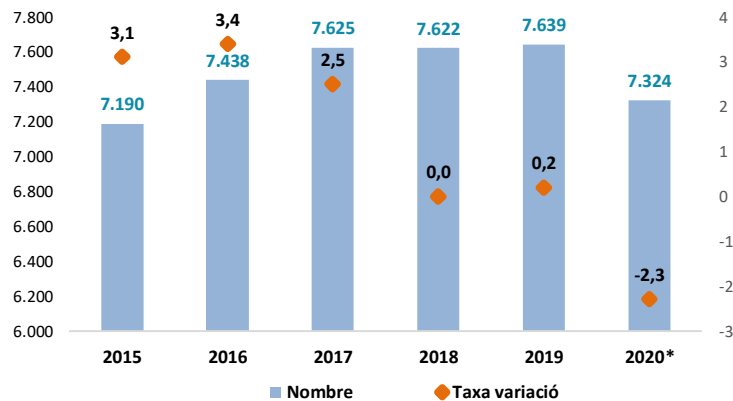
Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de DataComex.

Nota: Les dades de 2019 i 2020 són provisionals. Exportacions a preus corrents.

El nombre d'empreses exportadores regulars² catalanes (amb una facturació a l'estranger de més de 50.000€ anuals) cau fins a les 7.324 a l'octubre de 2020, un 2,3% menys respecte al mateix mes de 2019 (Gràfic 5). Aquesta dada contrasta amb el descens acumulat de les exportacions fins a l'octubre del 13,3%, fet que prova com les empreses amb més capacitat exportadora del teixit productiu català (el 2019 representaven el 92,3% del total d'exportacions tot i ser només el 20,8% del total d'empreses exportadores) té una elevada resiliència i ha continuat venent a l'estranger malgrat les dificultats.

Gràfic 5. Empreses exportadores regulars que facturen més de 50.000€ anuals a l'estranger. Catalunya.

Nombre (eix esquerra), taxa variació (eix dret)

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de l'ICEX.

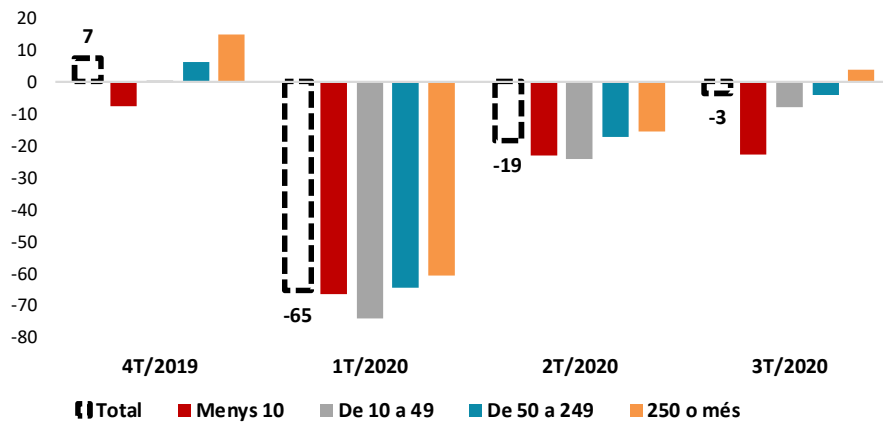
*Dades fins a octubre de 2020. Les taxes de variació del 2020 són de gener a octubre de 2020 respecte al mateix període de 2019.

Les expectatives empresarials sobre la facturació a l'estranger en la indústria milloren de cara al 4T de 2020, atès que la diferència entre el percentatge d'empreses que creu que les vendes augmentaran i el que considera que disminuiran se situa només en -3 punts percentuals, enfront als -19 en el trimestre anterior (Gràfic 6). Tot i que la recuperació de les expectatives empresarials s'ha anat consolidant a mesura que es reobrien els mercats internacionals, aquesta tendència no ha estat homogènia segons la dimensió de l'empresa. Concretament, **entre el grup d'empreses de menys de 10 treballadors, les expectatives s'han mantingut igual de pessimistes per al 4T que per al 3T, mentre que entre les empreses de 250 o més treballadors les expectatives de facturació a l'estranger s'han tornat positives per al 4T**. La major afectació de la crisi de la Covid-19 sobre les empreses de menor dimensió posa de manifest, una vegada més, la necessitat de que les administracions públiques reforcin les ajudes directes a les PIMES, tal com ho han fet a Alemanya, França i Itàlia.

² Empreses que com a mínim han exportat en els últims 4 anys de forma consecutiva.

Gràfic 6. Expectatives empresarials sobre la facturació a l'estranger en el proper trimestre. Sector industrial. Catalunya.

p.p., diferència entre el % de respostes a l'alça i a la baixa

Font: Cambra de Comerç de Barcelona a partir de l'Enquesta de Clima Empresarial d'Idescat.
 Nota: El saldo correspon a la diferència entre el percentatge d'empreses que afirmen que augmentaran les exportacions i el que creuen que disminuirà respecte al trimestre anterior.